

BOVEN het onderste

Een werkconferentie
over de kracht van
burgerinitiatieven

Burgerinitiatieven uitgelicht in werkwijze
en doorgelicht op economische en
maatschappelijke waarden.

05
06
07
APRIL 2024

BIJ NETL IN KRAGGENBURG

‘We hebben de afgelopen decennia gezien dat steeds meer dingen in ons dagelijks leven in een vorm van koopwaar veranderd zijn. Op dezelfde manier kan er ook een beweging terug zijn, waarbij we die dingen veel meer als meenten gaan beschouwen.’

THIJS LIJSTERS, FILOSOOF,
AUTEUR VAN HET BOEK *WAT WE GEMEEN HEBBEN*

Gemeenschappelijk ijkpunt

We zijn uit het oog verloren dat huisvesting, gezondheid, onderwijs, bestaanszekerheid, zorg e.d. sociale grondrechten zijn die al veertig jaar in de grondwet zijn opgenomen.

De burgerinitiatieven op het gebied van energie, wonen, zorg, huisvesting, maken duidelijk hoe essentieel de sociale grondrechten zijn. Niet economische groei, maar **onderlinge verbondenheid** en de **democratische rechtsorde** dienen dan ook het gemeenschappelijk ijkpunt te zijn.

Verbondenheid in gemeenschappen zorgt ervoor dat mensen gezien worden, dat mensen naar elkaar omkijken en elkaar helpen als dat nodig is. In een democratische rechtsorde zijn fundamentele waarden zoals rechtvaardigheid, redelijkheid en mensenrechten verankerd.

Overheid én burger hebben zich aan die waarden te houden. Alleen op die manier kunnen burgers en overheid op elkaar vertrouwen en kunnen fundamentele problemen rondom huisvesting, onderwijs, zorg en bestaanszekerheid effectief worden aangepakt.

Nieuwe strategie

De belangrijkste les die uit tien jaar participatiesamenleving getrokken kan worden, is dat burger en overheid elkaar nodig hebben om duurzaam de sociale sprong voorwaarts te maken. Dat vraagt om eenheid, vertrouwen en samenwerking op basis van wederkerigheid, en vooral om wederzijdse verplichtingen en inspanningen, vastgelegd in een nieuw verbindend deelgenootschap, een nieuwe strategie, op basis van fundamentele waarden.

BOVEN het onderste

5, 6 en 7 april 2024
bij Netl in Kraggenburg

Werkconferentie over de kracht van burgerinitiatieven

Burgerinitiatieven presenteren zich aan de hand van de volgende drie vragen:

1. Vanuit welke noodzaak is het initiatief ontstaan?
2. Waar staan jullie nu?
3. Wat is er nodig om vitaal te blijven naar de toekomst?

Burgerinitiatieven worden uitgelicht in werkwijze en doorgelicht op haalbaarheid, risico's, kosten, baten, en maatschappelijke impact.

Centraal in dit proces staat de kennis en ervaring van de burgers die ontwikkelen in hun eigen leefgebied. Het is bottom-up!

In het laatste deel van de presentatie wordt er een opstelling gedaan om inzichtelijk te maken welke partijen/organisaties verbonden zijn met het initiatief en vanuit welke positie.

De uitkomst van deze dag bepaalt de opgave voor de volgende dag. We gaan ontwerpen met alle betrokken partijen uit de leef- en systeemwereld om tot een nieuwe structuur te komen die versterkend werkt voor de hele samenleving.

We zitten allen gelijkwaardig en als burger aan tafel.

Doe mee!

'Elk initiatief telt als het gemeenschappelijk doel – het bewaken van de democratische rechtsorde – ons duidelijk voor ogen staat.'

HERMAN TJEENK WILLINK,
GROTER DENKEN KLEINER DOEN

Meer informatie

De werkconferentie is een initiatief van
Nederland Zorgt Voor Elkaar.
www.nlzve.nl

Contact

info@het-onderste-boven.nl

het onderste **BOVEN!**

We zien je graag op
5, 6 en 7 april 2024
in Kraggenburg.

www.het-onderste-boven.nl

BOVEN het onderste

Een werkconferentie over de kracht van burgerinitiatieven

Burgerinitiatieven uitgelicht in werkwijze en doorgelicht op economische en maatschappelijke waarden.

De fundamentele vraag

'De klassieke verzorgingsstaat verandert langzaam in een participatiesamenleving,' waren de woorden van de kersverse koning Willem Alexander in zijn eerste troonrede op 17 september 2013. We zijn nu tien jaar verder en vastgesteld kan worden dat Nederland bruist van burgerinitiatieven en bottom-up-bewegingen.

Wat de afgelopen tien jaar óók heeft opgeleverd: groeiende ongelijkheid en verscherpte maatschappelijke tegenstellingen. Anno 2023 is de conclusie dat de bestaanszekerheid verslechterd is en dat de meest kwetsbare mensen de slechtste toegang hebben tot (zorg)voorzieningen.

Is de conclusie dan dat burgerinitiatieven geen zoden aan de dijk zetten? Dat is niet de vraag die telt. Al die initiatieven laten zien dat burgers begrijpen dat er veranderingen nodig zijn en dat zij hier zelf aan willen bijdragen.

De fundamentele vraag is:

Wat hebben burgerinitiatieven structureel nodig om ze tot een duurzame beweging te maken?

Meenten

Veertig jaar lang denken in termen van winst en verlies doet wat met een maatschappij. Als alles in termen van bezit en economische groei gewogen wordt en de taal van economen, managers en bestuurders de 'voertaal' wordt, dan gaan we alles om ons heen als handelswaar zien, zelfs cruciale aspecten van ons leven als ontmoeting, wonen, zorgen en leren.

Dat het ooit anders was toont ons de lange en rijke traditie van de meenten, in het Engels commons genoemd: gedeelde bronnen (zoals bijvoorbeeld grond, voedsel, brandstoffen, kennis) waar iedereen gebruik van kan maken zonder dat ze iemands bezit zijn.

'We hebben de afgelopen decennia gezien dat steeds meer dingen in ons dagelijks leven in een vorm van koopwaar veranderd zijn. Op dezelfde manier kan er ook een beweging terug zijn, waarbij we die dingen veel meer als meenten gaan beschouwen.'

Thijs Lijsters, de Correspondent

Gemeenschappelijk ijkpunt

Concurreren verenigt zich moeilijk met gemeenschapszin en solidariteit.

Met onze eenzijdige gerichtheid op economische groei lijkt het woord 'meenten' uit ons collectieve geheugen te zijn verdwenen. Sterker nog: we zijn daarmee ook uit het oog verloren dat huisvesting, gezondheid, onderwijs, bestaanszekerheid, zorg e.d. sociale grondrechten zijn die al veertig jaar in de grondwet zijn opgenomen.

De burgerinitiatieven op het gebied van energie, wonen, zorg, huisvesting, maken duidelijk hoe essentieel de sociale grondrechten zijn. Niet economische groei, maar onderlinge verbondenheid en de democratische rechtsorde dienen dan ook het gemeenschappelijk ijkpunt te zijn.

Verbondenheid in gemeenschappen zorgt ervoor dat mensen gezien worden, dat mensen naar elkaar omkijken en elkaar helpen als dat nodig is. In een democratische rechtsorde zijn fundamentele waarden zoals rechtvaardigheid, redelijkheid en mensenrechten verankerd. Overheid én burger hebben zich aan die waarden te houden. Alleen op die manier kunnen burgers en overheid op elkaar vertrouwen en kunnen fundamentele problemen rondom huisvesting, onderwijs, zorg en bestaanszekerheid effectief worden aangepakt.

Elk initiatief telt als het gemeenschappelijk doel – het bewaken van de democratische rechtsorde – ons duidelijk voor ogen staat.'

Herman Tjeenk Willink, Groter denken kleiner doen

Nieuwe strategie

De belangrijkste les die uit tien jaar participatiesamenleving getrokken kan worden, is dat burger en overheid elkaar nodig hebben om duurzaam de sociale sprong voorwaarts te maken. Dat vraagt om eenheid, vertrouwen en samenwerking op basis van wederkerigheid, en vooral om wederzijdse verplichtingen en inspanningen, vastgelegd in een nieuw verbindend deelgenootschap, een nieuwe strategie, op basis van fundamentele waarden.